

Sygn. akt IV U 766/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Zalasieński

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2018r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania E. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 11 sierpnia 2017 r. (Nr (...))

w sprawie E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

I. **oddala odwołanie;**

II. **odstępuje od obciążania ubezpieczonej kosztami procesu.**

Sygn. akt IV U 766/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 sierpnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016, poz. 1379) oraz przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016, poz. 887) odmówił E. S. prawa do emerytury ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy na podstawie Karty Nauczyciela, nieudokumentowanie 20 lat pracy na stanowisku nauczyciela i na stanowisku w szkolnictwie specjalnym, a także nieudokumentowanie 25 lat zatrudnienia.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, iż organ rentowy błędnie do obliczenia stażu pracy nie zaliczył jej okresu pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 1 stycznia 1983r. do dnia 31 sierpnia 1987r., a także pracy na stanowisku nauczyciela w okresie od dnia 1 września 1987r. do dnia 31 sierpnia 1989r., a ponadto okresów zasiłków chorobowych. Dodatkowo ubezpieczona podniosła, iż rozwiązała stosunek pracy (odwołanie ubezpieczonej k. 1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik pozwanego organu rentowego wniosła o jego oddalenie. Argumentując, że ubezpieczona nie udowodniła zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników okresu od dnia 1 stycznia 1983r. do dnia 31 grudnia 1987r., a także nie udowodniła 20 lat pracy na stanowisku nauczyciela w szkolnictwie specjalnym. Ponadto, odwołanie nie wnosi do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych i prawnych (odpowiedź organu rentowego k. 8-11 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona E. S. ur. (...) złożyła w dniu 28 czerwca 2017r. wniosek do pozwanego Oddziału ZUS o przyznanie jej prawa do emerytury (wniosek z dnia 28 czerwca 2017r., k. 1-4v akt emerytalnych). Na podstawie dokumentów zawartych w aktach o ustalenie kapitału początkowego oraz dokumentów złożonych do wniosku emerytalnego, pozwany Oddział ZUS przyjął, że ubezpieczona nie wykazała 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Za udowodniony okres ogólnego stażu organ rentowy przyjął 22 lata, 5 miesięcy i 29 dni. W tym 1 rok, 1 miesiąc i 27 dni pracy w gospodarstwie rolnym i okresy nieskładkowe 4 miesiące i 25 dni. Jednocześnie, do kategorii pracy w warunkach szczególnych, tj. pracy w charakterze nauczyciela na dzień 31 grudnia 2008r. organ rentowy przyjął za udowodnione 17 lat, 9 miesięcy i 7 dni na stanowisku nauczyciela, zaś 15 lat, 10 miesięcy i 29 dni na stanowisku nauczyciela w szkolnictwie specjalnym. Do ogólnego stażu ubezpieczenia nie został uwzględniony okres od 23.06.1971r. do 30.06.1977r., kiedy to ubezpieczona pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców. Z uwagi na nieosiągnięcie, wg stanu na dzień 1.01.1999 r., 25 letniego stażu ubezpieczeniowego, zaskarżoną decyzją z dnia 11.08.2017 r., ZUS odmówił przyznania E. S. prawa do emerytury w wieku obniżonym (decyzja organu rentowego z dnia 11 sierpnia 2017r. k. 36 akt emerytalnych).

Opiekun prawny ubezpieczonej E. S. G. Ś. i małżonek S. Ś., byli w spornym okresie właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 9,16 ha położonego w miejscowości W. (gm. W.). Ubezpieczona była zameldowana i zamieszkiwała w miejscowości W. od dnia 04 listopada 1981r. do dnia 31 sierpnia 1987 r.

W gospodarstwie rolnym małżonków uprawiane było zboże, ziemniaki i inne warzywa oraz hodowany był inwentarz, tj. kilka sztuk krów 5-6 sztuk, trzody chlewnej 10 sztuk, drobiu: ok. 20 sztuk kur, 8 sztuk gęsi, 6 sztuk indyków).

Ubezpieczona E. S. w 31 sierpnia 1984r. ukończyła Liceum Ekonomiczne w S.. Następnie rozpoczęła naukę w Policealnym Studium (...), a od dnia 01 września 1985r. i Studium (...) również w S.. Ubezpieczona w okresie od 4 listopada 1981 r. do 31 sierpnia 1987r. łączyła naukę w oddalonych od domu rodzinnego o ok. 28 km w/w kolejnych placówkach z pracą w gospodarstwie rolnym. W trakcie nauki w Liceum Ekonomicznym, następnie w Policealnym Studium (...), E. S. poświęcała codziennie co najmniej 5-6 godzin na pracę w rolnictwie. Wstawała wcześniej rano i zajmowała się porannym obrządkiem ok. 2 godzin. Do szkoły jeździła autobusem i podróż ta trwała 40 minut. E. S. po powrocie ze szkoły ponownie, do późnego wieczora, poświęcała czas na pełnienie obowiązków związanych z prowadzeniem gospodarstwa, w tym na obrządek zwierząt ok. 3 godzin dziennie.

Do stałych obowiązków ubezpieczonej należała praca przy obrządki zwierząt, w tym przy dojeniu krów, parowaniu ziemniaków, uprawie i pielęgnacji warzywniaka. Oprócz powyższego, ubezpieczona wykonywała inne sezonowe prace polowe, takie jak kopanie ziemniaków motyką, a w późniejszym okresie kopaczką, koszenie trawy i wiązanie siana.

W okresie wakacji, ferii, weekendów i innych dni wolnych od nauki ubezpieczona nigdzie nie wyjeżdżała i pracowała w rodzinnym gospodarstwie rolnym nawet przez 12 godzin dziennie.

W spornym okresie ubezpieczona mieszkała z opiekunem prawnym i jej mężem, synami W. i K.. We wcześniejszym okresie w gospodarstwie zamieszkiwała również Z. G. (1), córka S. i G. Ś., jednakże po ślubie wyprowadziła się do domu rodzinnego męża, który znajdował po sąsiedzku. S. Ś. pracował zawodowo w GS, natomiast G. Ś. z synami i ubezpieczoną E. S. zajmowali się prowadzeniem gospodarstwa.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania ubezpieczonej (k. 26v akt sprawy), zeznania świadków Z. G. (1) (k. 26v akt sprawy) oraz Z. G. (2) (k. 26v akt sprawy), poświadczenie o adresach i okresach zameldowania wydane

przez Urząd Gminy w W. (k. 16 akt emerytalnych), kartę gospodarstwa wydaną przez Urząd Gminy w W. (k. 14-15v akt emerytalnych), zaświadczenie o powierzchni gospodarstwa wydane przez Urząd Gminy w W. (k. 17 akt emerytalnych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018r. poz. 967) nauczyciel mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych:

1) w art. 20 ust. 1, 5c i 7;

2) w art. 225 ust. 1, 6, 7 i 10 oraz art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, 949 i 2203).

W myśl art. 88 ust 2 w/w ustawy nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, 1386 i 2120 oraz z 2018 r. poz. 138 i 357), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Ustawa Karta Nauczyciela nie operuje pojęciem „okresów składkowych i nieskładkowych”, posługuje się pojęciem „okresu zatrudnienia”, jednakże przez okres zatrudnienia należy rozumieć okresy składkowe i nieskładkowe w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jak stanowi art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się również, traktując je, jak okresy składkowe, przypadające przed dniem 1.01.1983 r., okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało ustalenia, czy E. S. legitymuje się na dzień 1.01.1999 r. okresami składkowymi i nieskładkowymi w wymiarze 25 lat. W ocenie organu rentowego, staż ubezpieczeniowy E. S. wynosi 22 lat, 5 miesięcy i 29 dni.

Mając powyższe na uwadze, należało wskazać, że do okresów składkowych można zaliczyć okresy: prowadzenia gospodarstwa rolnego przed 1977r., pracy w gospodarstwie rolnym przed 1983r. i podlegania ubezpieczeniu rolniczemu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne rolników po 1 stycznia 1983r.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Lublinie zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odesłanie do odrębnych przepisów należy rozumieć, jako warunek wywiązania się z obowiązku nałożonego przez te przepisy na rolnika podlegającego ubezpieczeniu. Okresy pracy rolniczej traktuje się jako składkowe, jeżeli w czasie podlegania zaopatrzeniu emerytalnemu rolników od 1 stycznia 1978 r., a następnie ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1983 r. ubezpieczony opłacał składki na to ubezpieczenie.

Od tej daty rolnicy mieli obowiązek opłacania składek również za domowników. Innymi słowy, na podstawie w/w powołanego przepisu przy ustalaniu prawa do emerytury nie ma możliwości uwzględnienia, jako okresów składkowych, okresów pracy w gospodarstwie rolnym przypadających po 1 stycznia 1983 r., jeżeli za te okresy nie zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne rolników (wyrok SA w Lublinie z dnia 21 marca 2018r. III AUa 814/17 LEX 2472475). Wykładnię tę Sąd Okręgowy w całości podziela.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczona udawała, że pracowała w gospodarstwie rolnym opiekunów prawnych po 1 stycznia 1983r. Jednakże, nie udowodniła, że w tym okresie została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego rolników. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność ta nie pozwala na zaliczenie okresu od dnia 1 stycznia 1983r. do dnia 31 sierpnia 1987r. do okresów zatrudnienia. Należy wskazać, iż ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy w dniu 30 sierpnia 2017r. (świadcstwo pracy k. 4 akt sprawy).

W ocenie Sądu Okręgowego E. S. nie spełniła warunku 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, zatem nie jest uprawniona do pobierania emerytury w wieku obniżonym. Wobec nie spełnienia jednego z warunków Sąd nie badał, czy ubezpieczona spełnia pozostałe warunki określone w art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc, orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 kpc. W ocenie Sądu, uzasadnione było odstąpienie od obciążania apelującej kosztami postępowania. Ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy, a także nie pobiera żadnych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.